

מה בדף ירושלמי

לע"נ הרה"ג רבי שמחה בן

רבי דב כהן זצ"ל

הערות והנצחות טל' 0548449853 או MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 123 פרשת פקודי תשפ"ה

שינון הדף ירושלמי בדרך קצרה

ירושלמי עירובין ט-טו

הלכה ח משנה שיירה שחנתה בבקעה והקיפו אותה בכלי בהמה יכולים לטלטל בתוכה כשיש גדר יותר מעשרה טפחים ואין פרצות יותר ממה שסתום ופירצה שהיא עד עשר אמות מותרת כיון שהיא כפתח ויותר מכך אסור. **גמרא** ר' אחא אמר בשם ר' חסדאי שהמשנה באה לחדש לדעת ר' יוסי בן ר' יהודה שמחיצה שאינה של שתי וערב אינה מחיצה ובשיירה הוא מודה שמועיל שתי או ערב וכן שנינו בכל עושים מחיצות אפילו עביטם ואפילו גמלים,

דף יא אך יזהר שלא יהיה בין אוכף לאוכף מלא אוכף ובין עביט לעביט במלא עביט ובין גמל לגמל כמלא גמל ולא יהיה עומד כנגד עומד ופרוך כנגד פרוך שאז יהיה מפולש אלא שיהיה עומד כנגד פרוך ופרוך כנגד עומד, ולענין פחות משלושה הוא כסתום מג' עד ד' אם עומד מרובה על הפרוך מותר ואם הפרוך מרובה מותר כנגד העומד ואסור כנגד הפרוך, ובפירצה יותר מעשר גם אם עומד מרובה על הפרוך מותר רק כנגד העומד ולא כנגד הפרוך, ולענין שבת פחות מג' הוא כסתום מג' עד ד' ומד' עד עשר אם עומד מרובה על פרוך מותר ואם פרוך מרובה אסור, וביותר מעשר גם בעומד מרובה על פרוך אסור, ור' חנניה אמר בשם ר' יודה בן פזי שאין לגרוס לענין שבת מג' עד ד' כיון שאם יש עומד פחות מד' אין כאן מקום ד', ור' מנא הקשה ממה ששנינו שמקיפים בקנים ובלבד שלא יהיה בין קנה לחבירו ג' טפחים והרי לקנה אין מקום ובכל זאת הקנים מצטרפים למחיצה אמר לו ר' חנניה שאין להקשות מפחות מג' שהוא כסתום, ור' יוסי בן ר' בון אמר בשם רב שבכל מקרה שעומד מרובה מועיל גם כשאין ד' בעומד.

הלכה ט משנה יכול להקיף את מקום השיירה בג' חבלים זה למעלה מזה ובלבד שלא יהיה ג' טפחים בין חבל לחבירו ושיעור החבל הוא טפח וסך הכל יש עשרה טפחים. **גמרא** ר' זירא אמר שהמשנה מדברת באופן שהמחיצה עשר ויותר מעשר אך אם אין החבל העליון גבוה י' טפחים אסור וכן שנינו שאם הביא דופן של שבעה טפחים והגביהו מהארץ פחות מג' מותר, ויש להקשות מדוע צריך שהחבלים יהיו רצופים והרי מועיל גם כשיש הפסק ג' טפחים בין החבל האמצעי לזה שתחתיו וזה סתום מצד שהעומד רב משני הצדדים, אך יש לומר שלא אומרים עומד מרובה משני צדדים, אך יש להקשות שמועיל באופן שמביא דופן של ד' טפחים וכל שהוא והוא מגביה מהארץ שני טפחים וכל שהוא ויביא עוד חבל בפחות מג' טפחים מהדופן וזה מועיל שזה עומד מרובה מצד אחד וכמו שאמר ר' יוחנן שעומד וחלל מצטרפים לעשרה ובלבד שהעומד מרובה על החלל.

ר"ל אמר בשם ר' יהודה בן חנניה שאם נעץ ד' קנים בד' זוויות הכרם וקשר מעליהם גמי הוא מציל משום פאה שהיא צורת הפתח ואמר ר' יוחנן שכמו שמועיל בכלאיים כך מועיל בשבת, ואמר ר' יוחנן שהיה מעשה שר' יהושע בן קרח הלך לר' יוחנן בן נורי לנגנוד והוא הראה לו שדה שקראו לה בית חברתה והיו שם פרצות יותר מעשר ונטלו קורות ודוקרנים לסתום עד שמיעטן פחות מעשר ואמר ר' יוחנן כמו כלאים כך מחיצות שבת, ור' זירא אמר שלר"ל לא מועיל בשבת כשיש צורת הפתח יותר מעשר, ור' חגי הוכיח ממשנתנו ששנינו שמקיפים ג' חבלים זה למעלה מזה ואם נאמר שצורת הפתח מועילה יותר מעשר מדוע לא מספיק חבל אחד.

ר' יונה אמר שר' הושעיא הסתפק אם בצורת הפתח צריך להניח את הקנה העליון מעל הקנה או שמועיל גם מהצד שאם נאמר שבמשנה מדובר מהצד כל שכן שמועיל מלמעלה ואם נאמר שמועיל מלמעלה אבל מהצד אינו מועיל,

דף יב אם נאמר שמדובר בחבל מלמעלה יפה הוכיח ר' חגי מהמשנה שלא מועיל צורת הפתח יותר מעשר אך אם נאמר שהמשנה מדברת מהצד א"כ יתכן שמלמעלה אכן מועיל צורת הפתח, ורבנן מקרינן אמרו בשם ר' ירמיה שהמשנה מדברת כשעשויים הקנים כמין דוקרן שראשם דק מאד ולכן קשרו רק מהצד ואז צריך ג' חבלים.

ר' זירא אמר בשם רב אבדימי מחיפה בשם ר"ל שמועיל צורת הפתח בגובה אפילו מאה אמה ואמר ר' יודן שזה מועיל רק לגבי כלאיים אך לגבי שבת מועיל רק כ' אמה כמו קורה ור' יוסה אמר שאין חילוק בזה בין כלאיים לשבת, ולר' יודן החילוק בין קורה לצורת הפתח שקורה מצילה רק מרוח אחת ואילו צורת הפתח מועילה גם במגופפת מד' רוחותיה, והקנה מונח בקרקע, וזה כדברי ר' זירא בשם רב המנוגא שצורת הפתח מצילה בכלאיים רק במגופפת בד' רוחותיה.

ר' בא בר ממל אמר שטטרפליות שהן סוכות שבכרמים אסור לטלטל תחתיה שהן סוף תקרה שאינה מועילה לצורת הפתח, ור' פינחס אמר שבא מעשה לפני ר' ירמיה שהיו ד' עמודים וארבע קורות עליהם והתיר בהם משום צורת הפתח, ר' בון והחכמים שאלו את ר' זירא אם צורת הפתח מועילה בסוכה ואמר להם שזה מועיל ושאלוהו אם סוף סכך מתיר אמר להם שאינו מתיר

דף ט כשהלחיים סמוכים לכותל גם לר' יוסי לא צריך שהם יהיו ג' טפחים וכן שנינו שאם עשה לחיים למבוי והם גבוהים מהארץ פחות מג' או שהם סמוכים לכותל פחות מג' טפחים מותר ואם הוא רחוק יותר מג' צריך שהלחי יהיה יותר מהחלל, אם יוצאות אבנים מהבנין אם אין בין אחת לחברתה ג' טפחים זה מועיל כלחי ואם יוצאת קרן זווית מכל צד זה מועיל כלחיים, אם יש כותל שנכנס ובפנים הוא נראה כפס ובחוץ הוא שוה או שבחוץ הוא נראה כפס והוא שוה בפנים הוא מועיל כלחי.

אם הלחי נמשך מכותל המבוי סובר אבא בר רב חונה שרואים כאילו הוא כנוס לחלל המבוי ודינו כלחי, והקשה רב חסדיי על המקרה שנראה מבחוץ ששנינו שאם חצר גדולה נפרצה לקטנה הגדולה מותרת והקטנה אסורה ומדוע לא דנים את כתלי הגדולה כלחיים ונתיר גם את הקטנה, ותר' אבא בר רב חונא שמדובר שכתלי הגדולה נמשכים יותר מעשר ואי אפשר לדון אותם כלחיים, ור' שיינן שנה לפני ר' אחא שהגדולה היתה י"א אמות והקטנה עשר וא"כ קשה שזה יועיל כלחי, וחיפשו ברייתא זו ולא מצאוה ואמר ר' אחא שמשנה שלא נכנסה לחבורה מפי ר' חייא ור' הושעיא אין לסמוך עליה, ור' יוסה אמר שגם אם המשנה הזו נשנתה יש לומר שזה כשיטה הסוברת שחצר נותרת בשני פסים וכשיש פס של ד' טפחים מכל צד אך כאן נשאר רק ג' טפחים מכל צד וכן אמר ר' יוסה בן ר' בון, ורב עוקבא אמר בשם החכמים שגם אם היה ד' טפחים מכל צד זה לא היה מתיר את הקטנה כיון שרואים אותם כפס לגדולה ואינם היכר לקטנה.

כותל שמצד אחד הוא נכנס למבוי ומצד אחד הוא יוצא אמר ר' כהנא שיתן את הקורה באלכסון ומשתמש עד הקורה באלכסון, והוסיף ר' אחא בר כהנא שזה מועיל כשהקורה באלכסון אינה ארוכה מ' אמות, וכן אמר ר' יוסי קיימא ור' אבדימי נחיתא, ור' אחא אמר בשם ר"ל שזה מועיל דוקא כשכותל אינו יוצא ד' אמות לתוך רה"ר, ומה שאסר רב כהנא יותר מעשר ר"ל יתיר ומה שאסר ר"ל כהנא יתיר גם כשנכנס יותר מד' לרה"ר, ור' עולא אמר שהמשנה מדברת שכותל אחד ארוך מהשני מג' טפחים עד ד' ופחות מג' מותר גם בקורה יותר מעשר ויותר מד' גם פחות מעשר אסור כיון שהוא מקום חשוב לעצמו.

הלכה ז משנה עושים לחיים אפילו בדבר שיש בו רוח חיים ור"מ אסר,

דף י ויש טומאת גולל בבעלי חיים ולר"מ הם טהורים וכותבים גט נשים על בעלי חיים ור' יוסי הגלילי פוסל. **גמרא** שנו בברייתא שדבר שיש בו רוח חיים עושים אותו דופן לסוכה אך לא לחי למבוי ולחכמים לא עושים דופן לסוכה אך עושים אותו לחי למבוי, ור' יוסה אמר שהסובר שעושים אותו דופן לסוכה עושים אותו לחי ומי שסובר שלא עושים אותו דופן לסוכה לא עושים אותו לחי, ור' אחא אומר שזה תנאים נוספים והסובר שעושים אותו דופן כיון שאם ישמט ישים לב לכך אך לא עושים אותו לחי כיון שאם ישמט לא ירגיש בכך, ור' יהושע מהדרום פגש בתלמידיו של ר' יוסה ואמר להם שירכסו אמר שדין דופן כלחי אך ישנה ברייתא מפורשת שחכמים פסלו לדופן והכשירו למבוי ואם התירו במבוי שאינו מרגיש אם ישמט ק"ו שיתירו בדופן סוכה שירגיש אם ישמט אלא ודאי זה תלוי במחלוקת התנאים, וכמו שאמרנו שלר' יוסה זה תלוי במחלוקת התנאים כך יש לומר לדעת ר' אחא ואין חילוק בין דופן ללחי.

ר' שמעון בר כרסנא אמר בשם ר' אחא שר"מ ור' יוסי ר"א בן עזריה הולכים בשיטה אחת שר' טיהר בעלי חיים מטומאת גולל שמחיצה שאינה קובע אינה מחיצה, ור' יוסי אמר שבית שבספינה אינו מביא טומאת אהל שאינו עומד ברוח מצויה, ור"א בן עזריה במעשה שבאו הוא ור"ע בספינה ור"ע בנה סוכה והרוח הפריחה אותה ואמר לו ר"א בן עזריה עקיבא היכן סוכתך. **ר' יוסי הגלילי** פסל בעלי חיים לגט אשה שכתוב **וכתב לה ספר כריתות** כמו שספר הוא מיוחד שאין בו רוח חיים כך כל דבר שאין בו רוח חיים וכמו שספר אינו אוכל כך כל דבר שאינו אוכל ורבנן למדו מספר שגט צריך להיות תלוש, ויש להסתפק לדעת ר' יוסי בידות אוכלין אם הן כאוכלין ויש להוכיח ממה ששנינו שאם כתב גט על קרן צבי והוא גידד אותן וחתם עליו ונתן לה כשר ומשמע שאם היה חותם בעודו מחובר היה פסול, ור' אחא אמר בשם ר' מיישא שדוקא כשכתב על זכרות הקרן אך אם כתב על הנרתיק של הקרן הוא כפרוש ואינו טפל לבהמה, ור' יונה שאל אם כך הדין לענין הכשר זרעים ששנינו שאם חשב על מים שירדו על בהמה וירדו ממנה על אוכלים שאם ר' יוסי הגלילי אמר שלמדו מספר שאין בו רוח חיים א"כ גם לענין הכשר זה לא יחשב הכשר כשבא מבעלי חיים וכמו שאין הכשר בבורות שיחין ומערות, או שיש לחלק שלגבי הכשר נאמר **וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא** ולכן בורות שיחין ומערות אינם כלי לכן אינן מכשירים אך מה שיריד על בהמה לרצון יכשיר שאינו נחשב מחובר.

והחילוק הוא שצורת הפתח נעשה עבור הסוכה אך סוף הסכך לא נעשה לחוץ אלא לסכך, ור' אבהו אמר שכל הדברים הנ"ל אינם אלא למשא ומתן אך לא להלכה ואם לגבי סוכה הקלה אינו מועיל איך מועיל לענין שבת, ור' בון בר חייא שאל לפני ר' זירא שלכאורה ר' יוחנן בן נורי לבדו סבר שמועילה צורת הפתח אמר לו שאכן רק הוא סובר כך ואין הלכה כמותו.

הלכה י משנה ניתן להקיף את השיירה בקנים אך יזהר שלא יהיה ג' טפחים בין קנה לחבירו, לר' יהודה התירו כך רק בשיירה ורבנן מתירים גם בעיר ודברו בשיירה שכך דרכם לעשות מחיצה בבהמות, ר' יוסי בן ר' יהודה סובר שמחיצה שאינה של שתי וערב אינה מחיצה, ולחכמים מספיק או שתי או ערב, ארבעה דברים פטרו במחנה שיכולים להביא עצים מכל מקום ופטורים מרחיצת ידיים לסעודה, ומלעשר דמאי, ומלערב. **גמרא** לר' יהודה ההתר של קנים הוא רק בשיירה ויחיד צריך מחיצת שתי וערב וא"כ לר' יהודה יש חילוק בין יחיד לשיירה, ויש לדקדק אם לרבנן יש חילוק ויש להוכיח ממה ששנינו שאם שיירה חנתה בתל גבוה עשרה או נקע עמוק עשרה או שהיא מוקפת גדר מטלטלים בה גם שיעור כור וכוריים אלא שלא ישאירו בית סאתיים פנוי מכלים ואמר ר' אחא בשם ר' חנינא שמועיל גם אוכפות ועביטים, ורב הונא סובר שצריך דוקא צורך אדם ולא אוכפות ועביטים כמו שאמר ר' בא בשם רב הונא שאם היו אחד או שנים נותנים להם בית סאתיים ואם היו שלושה נותנים להם בית ששה סאים,

דף יג ואם היו יותר נותנים להם לפי חשבון האנשים, ואין שיירה פחות משלושה וגוי אינו משלים בשיירה, ויש להסתפק אם קטן משלים.

באופן שהיו שנים בבין השמשות ובא גוי והביא יהודי נוסף ונכנסה השבת באיסור אסור ואם היו שלושה והקיפו בית ששה סאין ובא גוי ולקח מהם אחד נשארו בהיתר כמו תחילת השבת.

ר' רדיפא אמר שר' ניסא הסתפק כשהיו שלושה ונותנים בית סאה לכל אחד האם הוא רק מרובע או גם כשמקום השימוש של כל אחד נכנס כראש תור לאחרים.

ר' אחא אמר בשם ר' חסדאי שר' יוסי בן ר' יהודה הלך בשיטת אביו שביחיד אין היתר בשתי או ערב גם בפחות מבית סאתיים והוא חלק על אביו שמועיל מחיצת שתי בשיירה יותר מבית סאתיים, ומצאנו שר' יהודה אסר ביחיד שר' אחא אמר שר' חנין ור' יוסה אמרו בשם רב ששת שכמו שחלקו כאן כך חלקו בכלאיים ושם אסור גם בבית רובע א"כ לר' יהודה לא מועיל מחיצת שתי ביחיד.

ר' חנניה אומר ששיעור מחנה להקל בעירוב מאה אנשים כמו שמצאנו בפסוק **ויבא גרעון ומאה איש אשר אתו בקצה המחנה**, ור' אבונא הקשה שאם היה כתוב ויבא גרעון למחנה והאנשים אשר אתו היינו מבינים שמחנה הולך על כמות האנשים אך כתוב מחנה בסוף וזה הולך על מדין, ור' יוחנן אומר שמחנה זה עשרה כמו שכתוב **ויבאו נערי דוד וידברו אל נבל ככל הדברים האלה בשם דוד וינחו** ופ' ר' יוסטא בר שונם שהכוונה שהם נעשו מחנה, ור' יודה בן פזי למד שמחנה זה עשרה ממה שכתוב **עד למחנה גדול כמחנה אלוקים** ומחנה אלוקים הוא עשרה, ובשם ר' יודה שנו שמחנה זה שנים עשר אלף כמחנה ישראל.

היוצאים למלחמת הרשות מותרים בגזל עצים ולחים ואסורים בגזל עצים יבשים והיוצאים למלחמת חובה מותרים בגזל עצים יבשים ולחים, ור' דניאל בן רב קטינא אמר שאם היו עשויים בחבילה אסורים, ודוקא באינם סמוכים לחורש אך אם הם סמוכים לחורש יקחו מהחורש ולא מהשדות.

פטרו מנטילת ידיים דוקא כשאינם סמוכים למעיין אך אם הם סמוכים למעיין יטלו את ידיהם.

אם אנשי המחנה נכנסו לעיר הפירות דמאי נשארו בפטור ואם יצאו מהעיר הפירות נשארו בחיוב, ור' חזקיה פירש בשם ר' יודה בן פזי שלשון דמאי הוא דא מאי מתוקן או לא מתוקן.

רב חייא בר אשי אמר שפטרו מלערב במחנה דוקא עירובי חצירות אך לא עירובי תחומין שהם מהתורה, אך קשה וכי יש חצירות במחנה שצריך לערב להתיר יש לומר שהוצרכו להתיר כשעשו אוהלים צריך עירוב אף באהל שאינו קבוע כמו ששנינו אוהלים שבמחנה צריכים עירוב ואהלים שבשיירה אינן צריכים עירוב, ובמחנה מלחמה לא הוצרכו.

יהודה בן תימא אומר שהתירו במלחמה שיחנו בכל מקום, ומה ששנינו שנקברים במקום שנהרגים שלא נאמר שיעשו כהרוגי פולמוסיות שנחלקו אם מותר לפנותם או לא ואמר רב חסדאי שהמתיר לפנותם דיבר כשהיו מכוונים שלא נקברו דרך כבוד אך במפוזרים אין מפנים אותם.

כמו שפטרו מד' דברים בהליכה למחנה כך הוא בחזירתו ור' יוסה בן ר' בא למד את זה מהפסוק **מי ירא וחרד ויצפור מהר הגלעד** שחוזרים יחד בצפירה מפני השונאים וא"כ גם בחזרה יש אויבים לכן אמר רב שכמו שבהליכתם פטרו מד' דברים כך בחזירתם.

דף יד **פרק עושים פסין**

הלכה א משנה כשיש בורות למים עושים להם פסים שהם ארבעה דיומדים בפינות שהם נראים כשמונה ור"מ אומר שהיו שמונה והם נראים כשנים עשר שהיו ארבעה דיומדים ועוד ארבעה פשוטים, וגובהם י' טפחים ורחבם ששה ועביים כל שהוא, ולר"מ החלל בין הפסים היה כמלא שתי רבקות של

ג' בקר כל אחת עד י' אמות ולר' יהודה שתי רבקות של ד' בקר כל אחד והינו י' אמה ושליש והבקר היו קשורות ולא מותרות. **גמרא** הדיומדים מועילים אפילו כשהפרוץ מרובה על העומד וההיתר הוא שיש כאן הוכחה שהוא בשביל הבאר.

ר' זירא אמר בשם ר"א שלמדו מפסי ביראות את דין רשות היחיד שגם באופן שאין התר לטלטל אך כשיש ד' דיומדים זה רשות היחיד גמורה והזורק לשם מרה"ר חייב ואמר ר' יוסה שלמרות שבכל מקום צריך עומד מרובה על פרוץ במחיצה אך כיון שעשה של ששה טפחים זה עושה אותו רשות לעצמה גם כשהפרוץ מרובה.

רב ירמיה אמר בשם רב שהתירו פסי ביראות רק לעולי רגלים ור' אבין אמר שבשעת עולי רגלים התירו גם לכל אדם, ור' ירמיה אמר בשם ר' שמואל בר רב יצחק שהתירו בגלל עולי רגלים אפילו לא בשעה שעולים לרגל, ור' עזרא הוכיח לפני ר' מנא ממשנתנו שעושים פסים לביראות והמשנה דברה בזמן הזה שאין עולי רגלים וכמו ששנינו שממלאים מבור גולה בגלגל בשבת במקדש שלא גזרו שישקה לבהמתו ובמדינה התירו ביו"ט מבאר הקר משום שכשעלו מהגולה חנו על אותה באר והתנו הנביאים שביניהם שימלאו מבאר הקר ביו"ט ולא התירו את כל הבארות אלא רק את אותה באר שמה שהותר הותר ומה שלא הותר לא הותר, וכן התיר רב אבדימי מחיפה לסמוך על פסי ביראות גם בזמן הזה וכן התיר ר' ירמיה בחלף.

רצו לומר שר"מ יודה לר' יהודה שבריוח יותר מעשר מועיל פשוטים וכל שכן שמועיל להאריך בדיומדים ולר' יהודה לא מועיל פשוטים וצריך להאריך בדיומדים ויש לומר שלר"מ מועיל דוקא פשוטים ולא יאריך בדיומדים שא"כ הוא סבור שמחיצה זו היא גמורה ויעשה כך גם במקום אחר בלי באר, וכן אמר ר' אחא בשם ר' חנינא שר"מ לא מודה לר' יהודה ור' יהודה לא מודה לר"מ, ור' מנא אמר שאך שר' יוסה לא אמר דבר זה להדיא אך הוא אמר דבר דומה לזה שהוא אמר שר' בון שאל לפני ר' זירא כמה אורך הדיומד שלא יצטרכו פשוט והוא אמר לו שפחות מג' הוא כסתום ויותר משש הוא מופלג ונחשב פשוט לעצמו,

דף טו והספק הוא רק משלושה עד ששה שיותר מג' כבר אין לבוד או שכיון ששיעור פס הוא ששה א"כ גם ההפלגה בו היא ששה ומשמע שלר"מ צריך דוקא פשוטים ולא יאריך בדיומדים שאם לא כן נאמר שיעשה את הדיומד ארוך ולא צריך פשוטים, ור' בא בר ממל אמר שר"מ הצריך פשוטים רק לשיטת ר' יהודה שהפירצה היא י"ג ושליש וזה ניכר מאד לכן צריך פשוטים אך לשיטת ר"מ יכול להאריך בדיומדים ור' יוסה אומר שגם לשיטת ר"מ צריך פשוטים כיון שמתירים כאן גם באופן שהעומד מרובה על הפרוץ.

אבן שהיא ששה על ששה היא מועילה כדיומד כיון שניתן לחלק אותה ששה לכל צד, ויש מי ששנה שניתן לחקוק ולחלק אותה ששה לכל צד ורצו לומר שמי ששנה לחלק מודדים אותה מבחוץ ומועיל גם בששה על ששה מצומצמים ומי ששנה שהיא ראויה לחקוק זה מועיל רק כשיש אמה על אמה חוץ ממהו של מחיצת האבן עצמה, ור' יוסה אומר שלכו"ע מספיק מצומצם כיון שנשאר בה כקליפת השום אלא שמי ששנה לחקוק זה מועיל גם בעגולה ומי ששנה לחלק זה מועיל דוקא במרובעת אבל בעגולה לא יועיל כיון שיצטרכו לחלק לריבוע ולחלק למחיצה ולא אומרים רואים פעמיים, וכן מוכח ממה שאמר תנא אחד לחבירו אין בין דברי לדברך אלא שאותה אומר בעגולה ואני אומר במרובעת.

אם היה חריץ עמוק עשרה ורחב ארבעה ויש בו ששה לכל צד מועיל כדיומד ולא רק חריץ אלא גם גבשושית שהיא תל ומקצתו חריץ ומקצתו גבשושית, אם היו חמשה קנים ואין ביניהם שלושה טפחים ויש בהם ששה לכל צד זה מועיל משום דיומד.

אם היו שלושה קנים וקשר עליהם גמי למעלה יש להסתפק אם מועיל משום צורת הפתח, אך יש לומר שצורת הפתח מועיל רק בסתום מכל צד ואינו מועיל לעשות דופן אלא הספק הוא באופן שהקיף בגמי את הג' קנים מכל צד ואז הוא כסתום כאבן משולש שאמרנו לעיל שמועיל לחקוק ולחלק, אך יש לדחות ששם אם נחקוק נשאר מחיצה כקליפת השום וכאן אם נחקוק אין צורת הפתח מאותו צד ולא מועיל צורת הפתח במקום אחד.

כותל ואילן ואישות קנים שהקנים מחוברים הרבה יחד מועיל משום דיומד ואם עלו מעצמם מותר לטלטל עד בית סאתיים ואם עשאו להתיר מותר גם בכור או כוריים.

אם היתה באר גדולה ועשה דיומדים לחציה ולחצי האחר לא עשה מותר לטלטל בחצי שעשה ואם היו שתי בורות ועשה דיומד נוסף ביניהם יש להסתפק אם הוא מועיל לכל צד והספק הוא כששנים ממלאים יחד אך כל אחד יכול למלאות בבור לעצמו.

אם חצר פתוחה לפסים מותר לטלטל מהחצר לפסים ולא מהפסים לחצר אך אם שתי חצירות היו פתוחות לבין הפסים אסור לטלטל מהן לפסים כלים ששבתו בבית.